

CALEA ORTODOXĂ

Revistă creștin-ortodoxă, cu caracter hristocentric și eclesiocentric
Anul 7, Nr. 65, martie 2026

Editorial

Vino și vezi!

„În vremea aceea a vrut Iisus să plece în Galileea și a găsit pe Filip. Și i-a zis Iisus: Urmează-Mi! Iar Filip era din Betsaida, din cetatea lui Andrei și a lui Petru. Filip a găsit pe Natanael și i-a zis: Am aflat pe Acela despre Care au scris Moise în Lege și prorocii, pe Iisus, fiul lui Iosif din Nazaret. Și i-a zis Natanael: Din Nazaret poate fi ceva bun? Filip i-a zis: Vino și vezi. Iisus a văzut pe Natanael venind către El și a zis despre el: Iată, cu adevărat, israelit în care nu este vicleșug. Natanael l-a spus: De unde mă cunoști? A răspuns Iisus și i-a zis: Mai înainte ca Filip să te cheme, te-am văzut când erai sub smochin. Răspuns-a Natanael: Rabbi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești Împăratul lui Israel! Iar Iisus i-a zis: Pentru că ți-am spus că te-am văzut sub smochin, crezi? Mai mari decât acestea vei vedea. Și a grăit: Adevărat, adevărat zic vouă, că de acum veți vedea cerul deschizându-se și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și coborându-se peste Fiul Omului” (Ev. Ioan 1, 43-51).

Fiind la începutul activității publice Mântuitorul cheamă la Sine pe primii Ucenici, cei cărora le va încredința misiunea de Apostoli. Astfel după ce cheamă la Sine pe Petru și pe Andrei, apoi pe Iacov și pe Ioan fratele lui merge pentru a-i atrage pe Filip și pe Natanael. Sfântul Ioan Gură de Aur spune că chemarea lui Natanael nu este atât de uimitoare, întrucât faima despre Mântuitorul se răspândise prin toată Siria (cf. M4, 24), ca cea a lui Petru, Iacov și Filip care au crezut nu numai

înainte de a vedea minunile, ci au crezut încă din Galileea, de unde fariseii considerau că nu poate fi ceva bun. Aceasta tocmai din dispoziția mai plictisită și mai leneșă pe care o aveau locuitorii din Galileea, dar iată că din acest ținut neroditor, Domnul alege pe cei mai de seamă dintre Ucenici.

Sf. Apostol Andrei a fost convins că Domnul Iisus este Hristos, Mesia cel vestit de proroci doar pe baza mărturiei dată de Sf. Ioan Botezătorul,

iar Petru a fost convins când a auzit de la Andrei fratele său, în timp ce Filip, fără o altă mărturie, ci doar auzind pe Domnul Hristos, care a zis: Urmează-Mi, îndată el a ascultat. Mai mult chiar, după aceea el nu ține aflarea adevărului doar pentru sine, ci devine propovăduitor și pentru alții, pentru că el aleargă și îi vestește lui Natanael: „Am aflat pe Acela despre Care au scris Moise în Lege și prorocii, pe Iisus...”. Aceasta înseamnă că el cunoștea scrierile lui Moise și ale prorocilor și a văzut în Domnul Hristos împlinirea acestor prorocii.

Natanael întreabă: „Din Nazaret poate fi ceva bun?”, cu alte cuvinte, cum este posibil să vină ceva bun din Nazaret, având în vedere că numele cetății era disprețuit din cauza numărului mare de locuitori păgâni. La care Filip îi răspunde lui Natanael: „Vino și vezi”, adică vino și convinge-te singur pe baza faptelor adevărate.

„Iisus a văzut pe Natanael venind către El și

(continuare în pag. 2)

Cuprins

Duminica a doua din Post	3
Poezie creștină	4
Fă dreaptă Sf. Cruce!	8
Sf. Cruce ca Putere a Biruinței și Sens al Jertfei Creștine	9
Traduceri din Sf. Părinți	11
Duminica a patra din Post	13
Buna Vestire	14
Duminica a cincea din Post	14
Theologica	15

Vino și vezi!

(urmare din pagina 1)

a zis despre el: Iată, cu adevărat, israelit în care nu este vicleșug”, arătând sinceritatea lui Natanael în legătură cu Scripturile, care spuneau că Domnul se va ridica din Betleem și deci înainte de a-l cunoaște pe Domnul, el a întrebat dacă Nazaretul ar fi putut da pe Cel pe care Scripturile îl anunțau că se va naște în Betleem. Când Natanael l-a întrebat pe Domnul de unde mă cunoști? Domnul i-a zis: „Mai înainte ca Filip să te cheme, te-am văzut când erai sub smochin”, Fericitul Augustin explică, că Domnul i-ar fi spus prin aceste cuvinte, că în timp ce erai sub umbra păcatului, sub smochin, din care primii oameni și-au luat frunze pentru a-și acoperi rușinea păcatului, totuși el nu a devenit un smochin uscat, ci l-a recunoscut pe Domnul Hristos și a crezut și de aceea, Domnul l-a rânduit de mai înainte să devină Apostol al Său.

Alți comentatori biblici, spun că aceste cuvinte ale Domnului: „te-am văzut când erai sub smochin”, ar face referire la ascunderea lui Natanael, prunc fiind, de către mama sa, sub frunzele unui smochin, în momentul în care soldații lui Irod căutau să îl ucidă, fapt necunoscut de nimeni, desigur decât de Dumnezeu!

„Răspuns-a Natanael: Rabbi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești Împăratul lui Israel!” Natanael a spus aceste cuvinte în sensul că: „Tu ești Mesia care a fost anunțat”, ca acei oameni care au venit la Dumnezeu prin virtute și prin sfințenie și sunt numiți fii ai lui Dumnezeu, nu

în sensul în care va spune Sf. Apostol Petru despre Mântuitorul că este Fiul lui Dumnezeu prin naștere dumnezeiască, pentru că Apostolii înșiși au înțeles acest adevăr după multă vreme. Apoi a adăugat, Tu ești Împăratul lui Israel, dar Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat, nu este doar Împăratul lui Israel, ci al întregului univers!

Iar Iisus i-a zis: Pentru că ți-am spus că te-am văzut sub smochin, crezi? Mai mari decât acestea vei vedea. Și a grăit: Adevărat, adevărat zic vouă, că de acum veți vedea cerul deschizându-se și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și coborându-se peste Fiul Omului.

Prin aceste cuvinte Domnul îl conduce de la cele pământești la cele cerești, pentru a nu mai gândi despre El ca om, căci Cel căruia îi slujesc îngerii cum ar putea fi doar om? Căci îngerii s-au suit și coborât la Buna-Vestire, la Naștere când au cântat: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace...”, în pustie când îngerii au venit și îi slujeau (Matei 4, 11), apoi la vremea Răstignirii, și apoi din nou la vremea Învierii și Înălțării!

Astfel că această Duminică, prima din Sfântul și marele Post, numită a Ortodoxiei, este Duminica în care Sfânta noastră Biserică prăznuiește biruința dreptei credințe asupra tuturor ereziilor, dintre care ultima erezie cea iconoclastă, a fost condamnată la sinodul VII ecumenic de la Niceea din 787, hotărâre întărită la sinodul de la Constantinopol din 843, când prima Duminică din Postul Mare 11 martie 843 a devenit Duminica Ortodoxiei. În această zi Sfânta noastră Biserică cinstește Sfintele Icoane care dau mărturie de arătarea în trup a lui Dumnezeu Cel nevăzut: „cu adevărat, mare este taina dreptei credințe: Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri, a fost crezut în lume, S-a înălțat întru slavă” (I Timotei 3, 16).

Așa cum Filip l-a îndemnat pe Natanael: „Vino și vezi!”, vino și convinge-te singur de adevăr, așa și Sfânta noastră Biserică îl îndeamnă pe omul contemporan din totdeauna, să vină și să vadă arătarea și lucrarea lui Dumnezeu în istorie și în viața fiecăruia dintre noi!

Pr. prof. Gheorghe Ionașcu

(predică la Duminica I din Post, a Ortodoxiei,
Chemarea lui Filip și Natanael, 1 martie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Fondator: Prof. Mihai-Ionuț Coană
Telefon: 0770/271.435 E-mail: mihai.coana@hotmail.com
Editor: S.C. GENERAL MEDIATECH S.R.L.
ISSN: 2734-7206; ISSN-L: 2734-7206; ISSN online: 2734-7214

Redacția:

- Prof. Mihai-Ionuț Coană
- Pr. Marius-Olivian Tănăsie
- Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
- Pr. Daniel Budeanu
- Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
- Dumitra Groza – corectură
- Monica și Radu Buțu
- Marius Stochițoiu
- Tiberiu Grigoriu – DTP

Redacția are dreptul luării deciziei de publicare și stabilirii datei și formei de apariție, integrale sau parțiale, după caz, a materialelor primite spre publicare.

Responsabilitatea pentru textele publicate revine în exclusivitate autorilor.

De asemenea, trebuie respectată legea dreptului de autor. (Legea 8/1996)

Revista este disponibilă și pe site-ul: www.caleaortodoxa.com

Tipar: Tipografia Universității „Constantin Brâncuși”,
telefon 0253/214.307, int. 415

Duminica a doua din Post ne descoperă cum se poate împărtăși omul de energia necreată a lui Dumnezeu, încă de aici de pe pământ

Fiecare zi de duminică din perioada Postului Mare are o anumită însemnătate istorică sau spirituală, iar tema celei de a doua duminici din acest post este aceea că, prin harului Duhului Sfânt, omul se poate îndumnezei.

După ce săptămâna trecută au prăznuit Duminica Ortodoxiei și săptămâna care urmează vom sărbători Duminica Sfintei Cruci, în a doua Duminică a Postului Sfintei Învieri vom săvârși pomenirea Sfântului Grigorie Palama. Acest mare părinte al Bisericii, cunoscut și ca „teologul energiilor necreate”, este pomenit și în ziua sa de adormire, 14 noiembrie, totodată și prima zi a Postului Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. Sfântul Grigorie Palama este cel care a adus mărturie asupra faptului că, prin rugăciune și post, ființele umane se pot alătura luminii necreate a slavei Lui Dumnezeu încă din această viață pământească.

Tema principală a acestei Duminici este *creștința*; pe lângă credință, fiecare dintre noi trebuie să aducă și efortul propriu, nevoița fiecăruia. În Epistola către Evrei I, 10 și II, 3, precum și Sfânta Evanghelie după Marcu II, 1-12, găsim temeiurile scripturistice ale necesității efortului propriu al omului în procesul de mântuire:

„pentru aceea se cuvine ca noi să luăm aminte cu atât mai mult la cele auzite ca nu cumva să ne pierdem... Cum vom scăpa noi, dacă vom fi nepăsători la astfel de mântuire care, luând obârșie din propovăduirea Domnului, ne-a fost adeverită de cei ce au ascultat-o, împreună mărturisind și Dumnezeu ca semne și cu minuni și cu multe feluri de puteri și cu darurile Duhului Sfânt, împărțite după a Sa voință? . Din Sfânta Evanghelie după Marcu putem vedea imaginea efortului și dorinței paralticului care este adus la Hristos printr-o gaură în acoperiș.

Sfântul Grigorie Palama a văzut lumina zilei în anul 1296, în Constantinopol; la 20 de ani el ajunge în Sfântul Munte Athos, la mănăstirea Vatoped, unde intră sub îndrumarea duhovnicească a părintelui sfânt Nicodim, cinstit în calendarul ortodox la data de 11 iulie. După ce părintele său trece la cele veșnice, tânărul Grigorie se află sub îndrumarea părintelui Nichifor vreme de opt ani de zile. După ce acest părinte trece și el la Domnul, Sfântul Grigorie Palama intră în lavra Sfântului Atanasie Athonitul unde va sluji la trapeza mănăstirii și apoi în strana bisericii, ca și cântăreț. După alți trei ani de zile, îl găsim la

schitul Glossia unde se va adânci în practicarea Rugăciunii minții: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul!”, arătându-ne faptul că omul se poate împărtăși în această lume de Lumina dumnezeiască pe care au văzut-o Sfinții Apostoli Petru, Iacov și Ioan pe muntele Tabor, la Schimbarea la Față a Domnului.

Părintele a sintetizat teologia harului sau a energiilor necreate și veșnice de care se împărtășesc oamenii credincioși. Energiile divine necreate sunt distincte, nu se confundă cu firea sau ființa lui Dumnezeu, însă ele izvorăsc din Ea. Sfântul părinte Grigorie Palama ne arată și faptul că prin rugăciunea neîncetată a minții omul se împărtășește de energia necreată și veșnică.

Teologul energiilor necreate afirmă în scrierile sale că această lumină nu vine de la soare, ci este lumină necreată, întrucât ea vine direct din lumina sau slava Preasfintei Treimi. Cei care se roagă neîncetat lui Dumnezeu, pregustă sau văd cu anticipație, încă din lumea aceasta, prin bunăvoința Sa, slava veșnică a Împărăției Cerurilor.

După ce ajunge arhiepiscop al Tesalonicii în anul 1347, Sfântul Grigorie Palama desfășoară o bogată activitate de păstorie și răspândire a Cuvântului Lui Dumnezeu, iar cu puțin înainte de mutarea sa la cele veșnice, i se arată Sfântul Ioan Gură de Aur care îi spune: „Spre înălțimi! Spre înălțimi!”. În ziua de 14 noiembrie a anului 1359 părintele pleacă din viața aceasta, moaștele sale fiind depuse în catedrala din Tesalonic.

Nu în ultimul rând trebuie să spunem că familia Sfântului Ierarh Grigorie Palama a dăruit Bisericii nu mai puțin de șapte sfinți: Sfântul Constantiu (tatăl), Sfânta Kalloni (mama), Sfântul Grigorie și frații săi – Sfântul Teodosie și sfântul Macarie, precum și Sfintele sale surori Epiharis și Teodota.

Să ne rugăm și noi mereu Bunului Dumnezeu, în post și curăție, să ne învrednicească de această energie necreată a harului Său astfel încât să pregustăm încă de aici Slava viitoare a Împărăției Lui Dumnezeu! Amin.

Marius Stochițoiu

(reflecție la Duminica a II-a din Post, a Sf. Grigorie Palama, Sf. Ev. Marcu 2, 1-12 și Ioan 10, 9-16, 8 martie)

Sursă foto: crestinortodox.ro

Poezie creștină

Sfinții 40 de Mucenici din Sevastia (9 martie 320)

40 de ostași (ofițeri) creștini
Puternici, viteji și frumoși,
Din cele mai grele lupte
Se-întorceau victorioși.

Scăpau teferi totdeauna
Într-un mod misterios,
Pentru că îi însoțea
Domnul Iisus Hristos.

În vremea crudului împărat,
Licinius (308-324), ei trăiau
Și a **voievodului Agricolae**,
Ai cărui ostași erau,

În Sevastia Armeniei.
Și-acest voievod sălbatic, înșelător,
Din război când s-au întors,
A părut că e mai îngăduitor.

I-a felicitat, cu viclenie,
Pentru calitățile lor...,
Dar în același timp le-a poruncit
Să se închine zeilor.

Așa cum în războaie au luptat
Cu atâta dăruire,
Tot astfel și idolilor,
Să le aducă cinstire.

Când a aflat **Agricolae**,
Că cei 40 sunt creștini cu-adevărat,
El fiind la idoli închinător,
Foarte rău s-a supărat.

La refuzul categoric,
Zeilor de-a se închina,
Au fost amenințați cu munci
Și dregătoria de-a li se lua.

În temniță au fost trimiși. **(26 febr. 320)**
Ei până la miezul nopții s-au rugat,
Cu credință cântând psalmi,
Când Domnul li s-a adresat:

„Cel ce va răbda până la sfârșit,
Acela se va mântui”;

S-au speriat într-atât,
Că n-au mai dormit până a doua zi.

Iar în ziua următoare (27 febr.),
Voievodul i-a chemat
Și-n fața sftenicilor și prietenilor
Cu fățarnicie i-a laudat:

Cum că nu-s alții ca ei,
Așa apreciați și iubiți,
Dar că, de voia lor depinde,
De vor fi decorați sau pedepsiți.

Sfinții Chirion, Candid, Domnos
Și ceilalți sfinți, l-au înfruntat
Cunoscând bine Scripturile,
Iar Agricolae rău s-a supărat.

Scrâșnind din dinți, a poruncit
Din nou să fie întemnițați
Și-așteptând venirea lui Lisie,
A pus să fie supravegheați.

De la **Sfântul Chirion**,
În temniță, sfinții învățau,
Cum să-nfrunte situația
Și zi și noapte se rugau.

Îi sfătuia, părintește,
Să-și pună nădejdea-n Dumnezeu,
Cel Care le-a purtat de grijă
Și pe toți i-a protejat mereu.

Șapte zile-au stat închiși,
Flămânzi, dar plini de înțelepciune
Cu credință cântau psalmi,
Stăruind în rugăciune.

În a opta dimineață,
Când Lisie-n Sevastia a venit,
Cu promisiuni deșarte,
Ca să-i înduplece a stăruit.

A trecut apoi la amenințări,
Dar cu același rezultat.

Sfinții 40 de Mucenici
Au fost de neînduplecat;

Că ei credeau în Dumnezeu,
Pe Care-L iubeau nespus
Și că-i detestau pe idoli,
Voievodului i-au spus.

Acesta a poruncit,
Indignat și plin de ură,
Ca pe minunații sfinți,
Să-i lovească peste gură.

Dar pietrele aruncate,
Nu spre sfinți se îndreptau;
Căci slujitorii idolești,
Între ei se ucideau.

Mânios cum nu se poate,
Chiar și voievodul a aruncat,
Dar piatra s-a-ntors spre el
Și gura i-a sfărâmat.

El credea că-i vrăjitorie,
Că-asa ceva n-a pomenit;
Sfântul Domnos a explicat,
Că **Dumnezeu** a biruit.

Și nu le-a permis să-L insulte
Pe Fiul Său cel iubit;
Pentru a-și da seama că greșesc,
Spre a-i îndrepta, i-a pedepsit.

Sfântul Chirion le-a spus, că toți 40,
Cinstesc pe **Unul Dumnezeu**,
Pe Fiul și pe Duhul Sfânt:
Sfintei Treimi se vor închina mereu.

Agricolae i-a închis din nou;
Ei toată noaptea s-au rugat,
În timp ce-și așteptau pedeapsa,
Domnul Iisus i-a încurajat.

Mângâiați, plini de nădejde,
Înainte voievozilor s-au prezentat.
Agricolae și Lisie, fără milă,
Pe Sfinții Mucenici i-au condamnat,

Ca-n **iezerul din Sevastia**,
Toți cei 40 să fie aruncați

În apa care înghețase;
Dezbrăcați, și-apoi legați.

Ei vitejește au răbd
Gerul și vântul aspru ce sufla;
Prin rugăciuni îmbărbătându-se
Cununa biruinței spre-a lua.

Sosind întâiul ceas din noapte,
Când gerul s-a lăsat cumplit
Unul din ei nemaiputând să rabde,
A renunțat și-n feredeu (baie) a fugit,

Dar când și-a atins piciorul
De apa caldă din feredeu pregătit,
Doar când a simțit căldura,
S-a prăbușit și a murit.

Iar în ceasul al treilea din noapte,
O lumină ca soarele a strălucit
Și apa înghețată din iezer,
Ca prin minune s-a încălzit.

Ostașii care îi păzeau,
Cuprinși de somn, au adormit.
Numai străjerul închisorii,
Cugeta la cel ce a murit.

Uitându-se la cei vii,
A văzut că toți se rugau.
Cununi albe peste ei,
De sus, din cer, **se pogorau.**

Și erau doar treizeci și nouă,
Că cel ce a renunțat,
În ceata sfinților mucenici,
Cel mort, nu s-a mai numărat.

A simțit atunci străjerul,
Că el este cel chemat
Și trezindu-și camarazii
Cu credință în iezer a intrat,

Completând cu bucurie
Locul celui ce-a renunțat,

Spunând c-a devenit creștin,
Bunului Dumnezeu s-a rugat.
Sfântul Chirion, dând tonul,
Toți au cântat cu glas frumos:
**„Mântuiește-mă, Doamne,
Că a lipsit cel cuvios.”**

A doua zi, văzând tiranii,
Că sfinții nu sunt înghețați,
Iar pe străjerul Aglaie în iezer,
Au rămas toți stupefiați.

Mărturisind **Aglaie** că-i creștin,
Ei mai mult s-au mâniat
Și-au poruncit să-i scoată-afară
Și gleznele le-au sfărâmat.

Maica tânărului Meliton
De pe margine-i îmbărbăta

Și prin cuvinte înțelepte,
În credință-i întărea.

În mâinile Domnului,
Sufletele ei și-au dat,
Doar Meliton, fiind puternic,
Încă a mai respirat.

Tiranii închinători la idoli,
Au poruncit slujitorilor

Ca să ardă lângă râu
Trupurile mucenicilor.

Ei le-au încărcat în car.
Doar pe Meliton l-au lăsat,
Pe care credincioasa-i maică,
În spate trupul i-a purtat.

Un foc mare au făcut
Cu lemne și vreascuri uscate
Și-au pus trupurile sfinte,
Ca să le ardă pe toate.(40)

Doar oasele au rămas
În acel loc, pe uscat.
Pentru a li se șterge urma,
Pe toate-n apă le-au aruncat.

După trei zile, noaptea, în vis,
Episcopului Petru s-au arătat
Și să le scoată din râu,
Sfinții 40 de Mucenici l-au rugat.

În noaptea întunecoasă,
Clerul și credincioșii au plecat
Și oasele, ce luminau ca stelele,
Curând au recuperat.

Mucenicii, în Dumnezeu au crezut
Și pe Hristos L-au mărturisit,
Pe Duhul Sfânt L-au laudat;
Iar Sfânta Treime i-a preamărit.

Pomenirea Sfinților 40 de Mucenici
Pe 9 Martie se face mereu,
Spre mântuirea tuturor
Celor ce cred în Dumnezeu.

Părți din sfintele lor moaște
Se află și-n biserici din București
Și împreună cu toți sfinții,
Ocrotesc meleagurile românești.

Dumitra Groza
(9 martie 2015)

Sursă foto: doxologia.ro

Poezie creștină

Sfântul Cuvios Alexie, omul lui Dumnezeu (17 martie)

A trăit în Roma veche
Un bărbat dreptcredincios,
Foarte bogat și de bun neam,
Un om drept și mărinimos.

Acesta era patricianul
Eufimian, un înalt dregător
De la cârma împărăției,
Însă nu avea moștenitor.

Împreună cu (soția) Aglaida,
Din suflet își doreau copii,
Să-și întregească familia
Și să le-aducă bucurii.

Pentru averile pământești,
Aveau și slugi nenumărate,
Ce erau cu brăie de aur încinse
Și cu haine de mătase îmbrăcate.

Îl iubeau mult pe Dumnezeu
Și-și foloseau cu grijă bogăția,
Hrănind bolnavi, văduve, orfani;
Ușurându-le multora sărăcia.

Puneau trei mese pe zi,
Pentru cei ce-aveau nevoie,
Iar Eufimian mânca după-amiază,
Înfrânându-se de bunăvoie.

În fața lui Dumnezeu și a oamenilor,
Mult de tot el se smerea,
Iar despre binefacerile primite
De la Domnul, spunea că nu le merita.

Văzând credința și bunătatea lor,
Dumnezeu S-a milostivit
Și după ani de așteptare,
Un minunat prunc le-a dăruit.

Ca rod al rugăciunii lor,
Cu multe calități l-a înzestrat
Și pentru mântuirea multora,
Cu har l-a binecuvântat.

Părinții l-au botezat **Alexie**
Și cu toții s-au veselit,

Iar pentru această mare împlinire
Domnului l-au mulțumit.

Cu multă dragoste l-au crescut
Întru credința cea dreaptă;
Alexie, primii ani i-a petrecut,
În această familie înțeleaptă.

La vârsta de 6 ani, părinții,
L-au și dat la învățătură:
Gramatica, retorica,
Mai ales Sfânta Scriptură

Și cărțile bisericești,
Repede-au fost asimilate,
Iar învățăturile desprinse,
Au fost curând asumate.

La gândul vieții veșnice,
S-a umplut de înțelepciune
Și toate bogățiile pământești,
I se păreau deșertăciune.

În sufletul lui s-a aprins
Dorința de-a trăi frumos,
Într-o dulce desfătare
A credinței în Hristos.

Renunțând de bunăvoie,
De la bucate-alese s-a-nfrânat,
Iar pe sub hainele lui scumpe,
Cu-o haină aspră s-a-mbrăcat.

Să nu-și supere familia,
A primit să se logodească
Cu-o fecioară de neam împărătesc
Și să se căsătorească.

În Biserica Sfântului Bonifaciu,
Cu mireasa a fost cununat
De către cinstiți arhieri,
Dar în noaptea nunții a plecat.

Intrând în camera miresei,
Chiar înainte de culcare,
Brâul scump și inelul de aur
I le-a oferit ei spre păstrare.

S-a schimbat în haine simple,
Bani și multe bijuterii a luat
Și-ntr-o mare discreție,
A ieșit afară din palat.

A luat o corabie spre Laodiceea,
Depart, către răsărit,
Și mergând spre Mesopotamia,
În cetatea Edesa a sosit.

Alexie s-a închinat cu bucurie
Chipului cel nefăcut
Al Domnului Iisus Hristos,
Când cu ochii lui L-a văzut;

Chip ce fusese trimis înainte de patimi,
Chiar de Domnul nostru Iisus
Lui Avgar, domnul Edesei,
Acesta bucurându-se nespus.

Simțind că aici îi este locul,
A rămas ca un necunoscut
Lângă biserica Născătoare,
Apoi, bijuteriile le-a vândut.

Banii i-a împărțit săracilor
Și s-a îmbrăcat ca un cerșetor;
Se ruga ziua și noaptea,
Cerând Domnului ajutor.

Întotdeauna mânca post,
Doar pâine și apă gusta,
Iar celelalte bunătăți primite,
Celor bătrâni le împărțea.

În toate Duminicile,
Cu Tainele Domnului Hristos,
Smerit, se împărtășea
Spre al sufletului folos.

Stătea cu fața-n jos plecată,
Dar gândul, sus, la Dumnezeu,
Și de atâta înfrânare,
Mult slăbise trupul său.

Frumusețea lui se vestejise,
Doar pielea și oasele se vedeau,

În credință, mai mult se întărise,
Și numai la cele de sus cugeta.

Era de nerecunoscut
Atât de mult se transformase;
Ochii i se adânciseră,
Iar privirea i se întunecase.

Rugăciunea lui se înălța
Ca o tămâie cu bun miros,
Care de-a pururea urca
La Domnul Iisus Hristos.

Pentru viața îngerească
Domnul l-a iubit mereu
Și l-a făcut cunoscut printr-un glas:
„Aduceți pe omul lui Dumnezeu.”

Și s-a aflat, de-atunci, la mulți,
Viața lui cea îngerească,
Dar Sfântul Alexie a fugit,
De slava deșartă, omenească.

Stătuse șaptesprezece ani
În smerenie și iubire;
Susținea pe cei neajutorați,
Dar nu își dorea cinstire.

Pentru a nu-și lua plata sa
De la oameni, aici, pe pământ,
A plecat din cetatea Edesa,
Cu nădejdea-n Domnul Sfânt.

La țarm, a aflat o corabie,
Ce spre Cilicia mergea,
Și vrând să ajungă-n cetatea
Sfântului Pavel, s-a urcat în ea.

Aici, în Tarsul Ciliciei,
Nimeni nu l-ar fi cunoscut
Și voia ca în anonimăt,
Timpul rămas, să-l fi petrecut.

Numai că Bunul Dumnezeu,
Lui Alexie, alt sălaș i-a pregătit
Și printr-o mare furtună,
În Cetatea Romei a nimerit.

Atunci a hotărât să petreacă,
Tot ca un necunoscut,
Dar în casa părinților săi,
Fără să fie de cineva știut.

Cunoscând pe tatăl său
Ca de săraci și străini iubitor,
L-a ieșit întru întâmpinare,
La prânz, cerându-i ajutor.

Fără să mai stea pe gânduri,
Deși nu l-a recunoscut,
Tatăl s-a oferit să-l ajute,
Gândindu-se la fiul pierdut.

A poruncit să-i facă o căscioară
Chiar la porțile palatului,
De unde el putea să-l vadă
Zilnic, amintindu-i de fiul lui.

Se mângâia și Alexie cu gândul,
Chiar de-i vedea întristați,
Că sunt bine, sănătoși,
Deși mereu nemângâiați.

Din porunca tatălui,
O slugă s-a angajat
Să aibă grijă de el,
Dându-i mâncare de la palat.

Primea mâncare zi de zi,
Dar cu puțin se-ndestula;
Restul dădea la săraci,
Pe care, cu dragoste, îi ajuta.

Cu înțelepciune-i sfătuia,
Ca povara sărăciei să o poarte
Prin credință și răbdare;
Putând mai ușor să-o suporte.

A petrecut aici multă vreme;
Șaptesprezece ani în modestie,
Împărtășindu-se Duminicile,
Cu gândul la veșnica împărăție.

Nu doar pentru el se ruga,
Ci pentru toată omenirea
Și pentru părinți și mireasă,
Ca toți să obțină mântuirea.

Se întrista adeseori,
Văzându-i pe-ai lui suferind,
Dar dragostea pentru Părintele
Ceresc, îi era mereu în gând.

Nădăjduia că prin răbdare
Și-ai lui se vor mântui
Și-n Împărăția cea de sus,
Cândva, se vor întâlni.

Deși era de multe ori,
Batjocorit și umilit
De slugile tatălui său,
Nici când nu s-a necăjit.

Dimpotrivă, îi ierta,
Văzând el ca pe-o ncercare,
Pe care-o putea învinge
Prin iubire și răbdare.

Îi iubea pe cei sărmani
Și de bine îi sfătuia,
Le dăruia celor bătrâni,
Tot ce el agonisea.

Pentru viața lui curată
Și lepădarea de sine,
A luat din lumea asta,
Numai facerea de bine.

Bunul Dumnezeu l-a iubit
Pentru sufletul său minunat
Și înainte de sfârșit,
Pe Sfântul Alexie l-a înștiințat.

Aflând că-i chemat la Domnul,
Tare mult s-a bucurat:
A așternut pe hârtie,
Modul în care de-acasă a plecat,

Rugându-i pe părinți să-l ierte
Pentru mâhnirea provocată,

Când i-a părăsit, în taină,
Chiar după nuntă, îndată.

Papa Inocențiu (402-417),
Într-o zi când a slujit
În biserica Sfinților Apostoli,
Un glas din Altar a auzit.

Era atunci prezent la slujbă
Și împăratul Onorie, (395-423)
Auzind minunatul glas,
Toți au prins să se sperie.

„Căutați pe omul lui Dumnezeu”
Și-n toată Roma l-au căutat;
Au făcut priveghere de toată noaptea,
Dar nici atunci nu l-au aflat.

„În casa lui Eufimian căutați”
S-a auzit din nou glasul sfânt;
Au rămas toți stupefiați
Și n-au mai spus un cuvânt.

Au pornit ei spre castel
Investigându-i pe servitori;
Dumnezeu l-a luminat
Pe unul din slujitori.

Spunându-i lui Eufimian,
Că cel de care se îngrijește,
După porunca dată lui,
Pare că se potrivește:

Că el se roagă neîncetat,
Duminica se împărtășește,
Mănâncă doar pâine și apă
Și pe toți oamenii îi iubește.

Eufimian când a intrat
În cameră și l-a descoperit,
Cu stupoare a observat,
Chipul lui cel strălucit.

Fața-i era ca de înger,
Iar în mână ținea strâns,
O scrisoare îndrăgită
Și vrând să o ia, nu i-a permis.

Făcând ei o rugăciune,
Degetele s-au slăbit,
Iar Aetie, arhivarul,
Hârtia scrisă a citit.

Au înțeles, atunci cu uimire,
Cine era cu-adevărat;
Alexie, fiul lui Eufimian
Și pe Dumnezeu au lăudat.

Alexie a plecat la ceruri (17.03.411)
Încărcat de fapte bune;
Plâns de părinți și mireasă,
De papă și-n întreaga lume.

Sfintele Moaște-au fost puse
Într-un sicriu minunat;

Duse-n biserica cea mare
Și mii de oameni i s-au închinat.

Racla s-a umplut de mir curat,
Iar bolnavii care se ungeau,
Cu toții s-au vindecat
De orice boală sufereau:

Orbii-și recăpătau vederea,
Leproșii se curățau,
Diavolii intrați în oameni,
Prin Sfântul Alexie se izgoneau.

Bunul Dumnezeu a arătat,
Căile multe și minunate,
De sfințenie ale celor
Care renunță la păcate.

Cu toții să ne smerim
Și pe Domnul să-L urmăm;
Blânzi cu inima să fim
Și cele înalte să lucrăm.

Că nimic în astă lume
Nu este mai valoros,
Decât sufletul smerit,
Iubit de Domnul Hristos.

Dumitra Groza

(17 martie 2017)

Sursă foto: doxologia.ro

Fă dreaptă Sfânta Cruce!

Prea Sfântă Cruce a Lui Hristos, altar de jertfă a iubirii,
Neînvinsă armă de război, tu ești nădejdea omenirii.
Când suntem slabi tu ne ești tare și biruință vei aduce,
Că nu există fără Hristos și nici Hristos nu-i fără cruce.

Hrisov cu litere de foc ce-s încrustate-n veșnicie,
Ești umilință pentru draci și ești a noastră bucurie.
Ești aur lămurit în foc și atât de tare strălucești,
Că ai adunat într-un altar virtuțile dumnezeiești.

Cum dracii au căzut din ceruri, vreo pocăință neavând,
Virtuțile dumnezeiești, în vicii le-au schimbat pe rând.
Iar când făptura răsfățată, căzând, nu are remușcare,
Pe Sfânta Cruce e Hristos, e actul cel de acuzare.

Voi n-ați putut păstra slujirea, vi s-a părut cumplit de greu,
Dar poate, Însuși Creatorul, a se smeri prin Fiul Său.
Purtăm și noi o cruce mică pe drumul cel anevoios,
Când ne agățăm cu disperare de Sfânta Cruce a Lui Hristos.

De-aceea frate, când te pleci și cruce-ți faci evlavios,
Nu uita că pe a ta cruce se răstignește iar Hristos.
Și mii de draci, de mâna-ți dreaptă, să împiedice a ta închinare,
Ca un ciorchine al spurcăciunii s-au agățat cu mic cu mare.

Cum chițăitul disperării tu nu-l auzi, și-i lași în pace,
Cu arma ta de biruință îți lași vrăjmașii să se joace.
Să strâmbă crucea mântuirii pe care tu o ai primit,
Iar Iisus, în suferință, pe crucea ta să stea chircit.

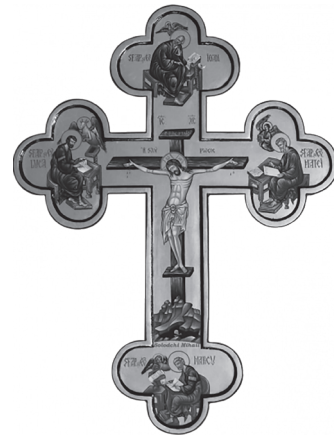
Te rușinezi de Sfânta Cruce, sub preș ascunzi al tău gunoi
Și-ți vânturi mâna ta cea dreaptă de parcă ar fi un măturoid.
O cruce strâmbă nu e cruce, tu crucea dreaptă să o faci,
Nu-ți pese de părerea lumii, să fii batjocura la draci.

Și nu lăsa să te robească, mereu, al iadului cerber,
Când Hristos te duce-n brațe pe cărarea către cer.
Cu o cruce dreaptă și smerită, cu mulțumirile firești,
Că-ți poartă ție suferința, mai poți un pic să-L odihnești.

Ne iartă, Doamne, Milostive, pentru tot ce Ți-am greșit
Și pentru un strop de pocăință, întoarce mila Ta-înmiit.
Oprește-ne mereu căderea de sub ispita celui rău,
Că Tu, a toate Creatorul, ne ești Stăpân și Dumnezeu!

În lacrimi mari de pocăință ne spală trupul păcătos,
Că suntem toți icoana vie a Domnului Iisus Hristos.
Ne dă virtuțile cerești ce le-am pierdut prin lumea mare,
Când vom veni la Judecată, să-Ți fim din nou asemănare!

Radu Arbore
(21. 02. 2026, Târgu Jiu)
Sursă foto: doxologia.ro

Sfânta Cruce ca Putere a Biruinței și Sens al Jertfei Creștine

În rânduiala liturgică a Bisericii, a treia duminică a Postului Mare reprezintă un punct esențial, un moment în care pelerinajul către Învierea Domnului primește o ancoră teologică și spirituală de o importanță fundamentală. Scoaterea Sfintei și de Viață Făcătoare Crucii în mijlocul bisericii, spre închinare și întărire, nu constituie doar un exercițiu de pietate, ci un gest pedagogic prin care Biserica reafirmă sensul profund al întregului parcurs al postului. Această rânduială este, în esență, o încurajare pentru credincioși, un popas necesar într-o perioadă în care ostenele fizice și lupta cu patimile pot genera oboseală sau deznădejde. Departate de a fi un simplu memento al supliciului istoric de pe Golgota, prezența Crucii în această duminică funcționează ca un semn al biruinței, demonstrând că jertfa nu reprezintă un sfârșit în sine, ci constituie singura cale autentică prin care omul poate accede la viața întru Înviere. Crucea este, în acest context, pomul vieții, sub a cărui umbră călătorul își regăsește resursele necesare pentru a continua urcușul, fiindcă ea reprezintă fundamentul pe care se clădește orice formă de creștere spirituală.

Evangelhia citită în această zi, extrasă din Marcu, capitolul opt, conturează condițiile fundamentale ale urmării lui Hristos, definind totodată identitatea celui care alege această cale. „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze Mie” – iată invitația care fundamentează întreaga ontologie a vieții creștine. Această libertate de a voi este piatra de temelie a relației dintre om și Dumnezeu, indicând faptul că mântuirea nu este un act coercitiv, ci un răspuns liber și conștient la chemarea iubirii divine. Lepădarea de sine, prima treaptă a acestui urcuș, nu trebuie înțeleasă ca o negare a valorii persoanei sau o anihilare a eului creat de Dumnezeu, ci ca un proces de purificare a voinței de orice formă de egoism sau autosuficiență. Este vorba despre o detașare

de sinele pătimăș, de acea dimensiune a egoului care caută confirmarea în lucrurile trecătoare și care blochează comuniunea cu realitatea divină. A te lepăda de tine înseamnă, în fapt, a înceta să mai fii propriul tău centru de greutate, lăsând loc lucrării harului, care transformă omul din interior. În această viziune, omul încetează să mai aparțină exclusiv poftelor sale, regăsindu-și adevărata demnitate prin ascultarea de voia lui Dumnezeu.

Asumarea crucii proprii, a doua etapă a acestui proces, implică o recunoaștere a unicității fiecărei existențe în fața lui Dumnezeu. Fiecare om primește o cruce croită pe măsura necesităților sale de sfințire, o realitate care include toate încercările, limitările și responsabilitățile ce definesc parcursul său pământesc. A-ți lua crucea înseamnă a accepta condiția de creștin nu ca pe o simplă etichetă, ci ca pe un mod de a fi în lume, în care dificultățile vieții sunt integrate într-un sens mai larg, acela al purificării și îndumnezeirii. Există o dimensiune ontologică a crucii, care stabilește poziția omului în univers: verticala ei unește pământul cu cerul, reamintind creaturii că originea sa este divină, în timp ce orizontala ei îmbrățișează întreaga umanitate în iubire. Prin Cruce, omul își regăsește axul vertical, privirea sa nefiind redusă doar la orizontul material, ci fiind mereu orientată către Tronul Harului. Astfel, crucea nu este un blestem, ci scara prin care omul se ridică din țărână, transformându-și existența într-un act de jertfă iubitoare, fără de care viața însăși riscă să rămână un simplu nonsens biologic.

Prin Cruce, Dumnezeu Se descoperă ca fiind „cel de aproape”, Cel care pătrunde în drama suferinței umane pentru a o sfinți din interior. Pe Golgota, divinitatea nu a rămas un spectator indiferent, ci a intrat în miezul durerii, transformând moartea dintr-o fundătură într-o punte către viață. Această descoperire a iubirii divine este cea care oferă forța necesară parcurgerii postului. Sfinții Părinți au văzut în Cruce împlinirea profețiilor vechi-testamentare,

cum este episodul de la Mara, unde lemnul aruncat în apele amare le-a îndulcit pe loc. Această prefigurare este extrem de relevantă pentru credinciosul care parcurge perioada de înfrânare: așa cum lemnul aruncat de Moise a schimbat natura apei, tot astfel Sfânta Cruce, „lemnul vieții”, schimbă natura ostenețelor noastre, îndulcind amărăciunea luptei cu păcatul și transformând postul într-o perioadă de reînnoire interioară. Crucea devine, în acest mod, o armă nebiruită, un instrument care alungă deznădejdea și restabilește armonia în suflet, oferind credinciosului certitudinea că efortul său are o finalitate binecuvântată.

Metafora teascului, utilizată adesea pentru a descrie trecerea prin încercări, ne ajută să înțelegem de ce crucea este atât de necesară pentru ajungerea pe „tronul slavei”. Așa cum strugurele trebuie presat pentru a elibera mustul care se va preface în vin, tot astfel inima omului trebuie adesea să treacă prin „teascul” încercărilor și al renunțării, pentru ca din ea să izvorască harul și smerenia. Această suferință, atunci când este unită cu cea a lui Hristos, nu mai are un caracter distructiv, ci unul creativ, fiind mediul prin care se produce „învierea sufletului din moartea păcatului”. Crucea este, în acest sens, revelarea iubirii și a milostivirii divine în punctul lor culminant. Ea este semnul prin care omul a fost readus în cer, deoarece a rupt barierele dintre creatură și Creator, făcând posibilă comuniunea deplină. Prin urmare, a urma Domnului din „teascul crucii” pe „tronul slavei” este drumul firesc al oricărui suflet care dorește să-și recapete asemănarea cu Dumnezeu.

Paradoxul propus de Evanghelia de astăzi – pierderea sufletului pentru a-l câștiga – răstoarnă logica unei lumi centrate exclusiv pe succesul material și pe conservarea egoistă a vieții. A încerca să-ți scapi sufletul în această lume, prin acumulări și plăceri

trecătoare, duce inevitabil la o pierdere a sensului, la o golire interioară ce nu poate fi compensată prin nimic. În schimb, cel care acceptă să-și „piardă” sufletul pentru Hristos, oferindu-l cu generozitate în rugăciune, în slujire și în iubirea față de semenii, acela își găsește, în mod paradoxal, adevărata viață. Această „pierdere” este, în realitate, cea mai profundă formă de câștig veșnic, deoarece este un act de eliberare față de tirania patimilor. Crucea este, așadar, instrumentul prin care omul învață să-și depășească propriile limite, descoperind că fericirea autentică nu stă în ceea ce acumulăm, ci în ceea ce suntem dispuși să dăruim pentru Dumnezeu și pentru Evanghelia.

În fața acestei realități, atitudinea creștinului trebuie să fie una de mărturisire neînfricăată. A nu se rușina de Cuvântul Domnului în contextul unei lumi adesea indiferente la valorile duhovnicești este un semn de maturitate spirituală. Mărturisirea Crucii nu implică o manifestare de mândrie, ci o asumare conștientă a unei identități care își găsește rădăcinile în Hristos. Crucea este blazonul de noblete al creștinului, fiind totodată „paza a toată lumea”, „frumusețea Bisericii” și „întărirea credincioșilor”. Când privim la acest semn, recunoaștem în el nu

un obiect de cult, ci o stare de spirit, o invitație la trăirea în adevăr și la participarea la biruința finală asupra morții. Înțelegerea acestei realități ne ajută să percepem „toate cele văzute” într-o lumină nouă, în care nimic nu este întâmplător și în care fiecare experiență de viață, indiferent cât de dificilă ar părea, poate deveni o treaptă spre Înviere.

Sărbătoarea Sfintei Cruci este, în ultimă instanță, un apel la o reevaluare a sensului existenței. Ea ne invită să trecem de la o existență biologică la una teologică, în care fiecare acțiune, fiecare gând și fiecare suferință sunt raportate la lumina jertfei lui Hristos. Această perspectivă transformă viața omului într-o participare activă la istoria mântuirii, în care Crucea nu mai este un obstacol, ci o punte. Astfel, prin cinstirea acestui semn sfânt, Biserica ne pregătește să întâmpinăm sărbătoarea Învierii cu inimile deja curățate, capabile să înțeleagă biruința asupra întinericului. Crucea ne oferă stabilitatea necesară într-o lume în continuă schimbare, reamintindu-ne constant că, deși suntem trecători pe acest pământ, suntem chemați la o viață care nu are sfârșit. Această înțelegere este rodul unei asceze corect înțelese, în care postul și rugăciunea devin spațiul în care harul lui Dumnezeu lucrează transformarea noastră.

Fiecare creștin care se apropie în această duminică de Sfânta Cruce este chemat să înțeleagă că acest semn poartă în sine sigiliul Învierii. Nu există cale către viața veșnică ce să ocolească Golgota, dar, în același timp, nicio Golgotă nu rămâne fără strălucirea dimineții pascale. Această certitudine este cea care dă sens luptei noastre duhovnicești și care ne ajută să privim dincolo de oboseala momentului prezent.

Așadar, să ne asumăm cu demnitate și cu nădejde crucea proprie, știind că ea ne este dată nu pentru a ne zdrobi, ci pentru a ne susține în

urcușul către Dumnezeu. Să ne rugăm ca puterea Sfintei Cruci să ne ocrotească, să ne lumineze mințile și să ne încălzească inimile în tot restul acestui Sfânt Post, pentru a ajunge cu toții să slăvim, cu inimi curate și cu bucurie deplină, Învieria Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine slava, cinstea și închinăciunea, în vecii vecilor. Amin.

Pr. Cătălin Chesnoiu

(predică la Duminica a III-a din Post,
a Sf. Cruci, Sf. Ev. Marcu 8, 34-38, 15 martie)

Sursă foto: doxologia.ro

Traduceri din Sf. Părinți

Teofan Kerameus, Arhiepiscopul Tavromeniei din Sicilia

Omilia a 53-a: La Bunavestire a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu^A

Astăzi Biserica se luminează în chip tainic cu făclii și se aprinde ca un far, prăznuind sărbătoarea cea dintâi dintre sărbători. Astăzi începe să se desființeze zidul de la mijloc al vrămășiei și cele cerești se unesc în chip tainic cu cele pământești. Astăzi mustrarea dureroasă a strămoașei este preschimbată în bucurie prin salutarea arhanghelică, iar vechea posomorâre a fost nimicită. Astăzi Fecioara Maria ia locul tronurilor serafice, purtând în chip negrit pe Cel ce Se poartă pe ele. Astăzi se arată împlinită taina rugului, prin alipirea focului dumnezeirii de firea cea asemenea mărcinelui. Așadar, sărbătoarea, fiind cununa tuturor sărbătorilor, cuprinde multe taine. Iar noi, din pricina urgenței ceasului, punând înainte pe scurt câteva dintre temele evanghelice, le vom tâlcui urechilor voastre iubitoare de Dumnezeu.

«În zilele acelea Elisabeta, femeia lui Zaharia, a zămislit și s-a tăinuit pe sine cinci luni» (Luca 1, 24). Pentru că Zaharia, necrezând-l pe Gavriil, fusese pedepsit cu muțenia, iar în Elisabeta se lucrase zămisirea, ea s-a tăinuit pe sine până la un timp. Unii socotesc că, din pricina bătrâneții, se rușina, temându-se de o sarcină ieșită din vreme; însă noi spunem că nu pentru aceasta s-a ascuns. Căci zămisirea îi era mai degrabă pricină de bucurie, nu numai pentru că devenea mamă – lucru dulce și ca faptă, și ca nume – ci și pentru că, potrivit chiar Legii, exista o anumită cinste pentru mame, de care cele sterpe și neroditoare nu aveau parte. Cum, așadar, s-ar fi rușinat ea, dobândind binecuvântarea Legii și făcându-se totodată părtaşă fericitei Sarra în zămisirea cea peste vreme? Căci faptul că, prin naștere, se ridica de la ea ocară nerodirii se poate învăța chiar din cuvintele ei. Căci zice: «Așa mi-a făcut mie Domnul, în zilele în care a socotit să ridice dintre oameni ocară mea» (Luca 1, 25). Pentru ce, dar, s-a tăinuit pe sine? Fiind din neamul lui Aaron și soție a marelui preot, era osârduitoare într-o viețuire de mare acrivie potrivit virtuții. De aceea, de la început s-a temut să mărturisească zămisirea, ca nu cumva mulți, necrezând, să cadă sub aceeași pedeapsă ca Zaharia. Căci, pentru cel ce privea după fire, lucrul părea cu adevărat cu totul de necrezut: ca o femeie înaintată în vârstă, cu trupul slăbit, cu fața brăzdată de riduri, înflorită de bătrânețe, cu fire stearpă, să ajungă la naștere de fii și să fie mamă de copil. Căci se stinseseră deja și la ea, precum la Sarra, acelea prin care se săvârșeste zămisirea. Așadar, nu din rușine, ci din grijă s-a tăinuit pe sine. Iar când, prin creșterile treptate ale pruncului, pântecul ei se lărgea și sânii i se umpleau din belșug de lapte, atunci nu mai ascundea ceea ce nu mai putea

fi tăgăduit prin necredință.

«Iar în luna a șasea a fost trimis îngerul Gavriil de la Dumnezeu, într-o cetate din Galileea, al cărei nume este Nazaret, către o fecioară logodită cu un bărbat care se chema Iosif» (Luca 1, 26-27). Cineva dintre cei foarte dornici de cercetare ar putea întreba pentru ce această taină s-a săvârșit în luna întâi la evrei. Căci este limpede că ea era luna a șasea de la zămisirea lui Ioan, dar cea dintâi a întregului an. Iar pentru că această lume văzută, fiind zidită în acest timp, a fost și ea împreună-stricată prin călcarea poruncii de către om, și pentru că se cuvenea ca, prin venirea Stăpânului, și făptura să fie înnoită, iar omul să fie restaurat, de aceea, în luna întâi, pământul cel nesemănat începe să odrăslească spicul mântuitor. Această înnoire a creației, mai înainte văzând-o, prorocul spunea: «Va fi cer nou și pământ nou» (cf. Isaia 65, 17). Și precum, atunci când trece posomorârea iernii, aceasta aduce strălucirea primăverii, tot astfel, iarna idolatriei fiind deja undeva sfârșită, primăvara teofaniei a început să strălucească. Și precum, atunci când acest soare văzut, în rotația sa ciclică pe axa cerului, ajunge în acest timp la înălțimea sa proprie, pe care o numesc berbec, atunci chiar atunci și Soarele dreptății, fără a ieși din sânurile Tatălui, a ajuns la înălțimea Sa proprie, la hotarul cel mai de jos al firii noastre. Căci cu adevărat înălțimea l-a fost o asemenea smerenie: întrucât „în berbec”, adică prin firea asumată, El este Cel Care a fost dus ca o oaie la junghiere (cf. Isaia 53, 7) și jertfit ca un berbec fără prihană. Iar dacă această lună este numită și a șasea, nici aceasta nu este lipsită de înțeles înalt. Căci arată că în al șaselea veac al lumii a avut loc întruparea Domnului. Fiindcă în anul cinci mii cinci sute, și puțin peste, a strălucit oamenilor, ca să spunem apostolește, «harul mântuitor al lui Dumnezeu» (Tit 2, 11). Se mai spune și că numărul șase, fiind desăvârșit, întrucât se împlinește din propriile sale părți, își are trimiterea către Fiul lui Dumnezeu, Care este Dumnezeu desăvârșit și Om desăvârșit. Și precum acest număr, descompunându-se în părțile sale și apoi, prin reunirea lor, se întoarce iarăși la sine, tot astfel Unul-Născut Fiul lui Dumnezeu, deșertându-Se și luând chip de rob (cf. Filipeni 2, 6-7) și, ca să spunem așa, micșorându-Se în raport cu desăvârșirea și vrednicia Sa, a fost iarăși plinit, fără a fi vătămat vreodată în faptul de a fi desăvârșit.

Iar cuvântul nostru se avântă cu îndrăzneală și cercetează aceasta. Știm că, în rânduiala arhanghelilor, cel dintâi este Mihail, precum ne inițiază în taină profeția lui Daniel (cf. Daniel 10, 13. 21; 12, 1); acesta a fost și încredințat cu paza poporului

^A Traducere din limba greacă după: ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠΙΚΛΗΝ ΚΕΡΑΜΕΩΣ, ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΑΥΡΟΜΕΝΙΟΥ ΤΗΣ ΣΙΚΕΛΙΑΣ, ΟΜΙΛΙΑ ΝΓ', ΕΙΣ Τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, în PG. 132, col. 928-941.

iudaic, lucru pe care îl spun și Scripturile. Cum se face, așadar, că nu el mai degrabă devine slujitor al tainei, ci Gavriil este cel care o inițiază pe Fecioară? Pentru că, la cea dintâi creație, femeia a fost adusă la existență a doua după bărbat (cf. Facerea 2, 22), de aceea, dintre arhangheli, cel de-al doilea este trimis, după cuviință, către al doilea neam, vestind o a doua rânduială a lumii. Și fiindcă numele Gavriil se tâlcuiește „puterea lui Dumnezeu”, iar Fiul lui Dumnezeu avea să Se întrupeze, El Care este „înțelepciunea și puterea lui Dumnezeu” (cf. I Corinteni 1, 24), pe drept cuvânt acesta binevestește taina. Dar pentru ce nu este trimis îngerul către logodnicul Iosif, ci către Fecioară? Pentru că știa că Iosif nu are nimic în comun cu nașterea Domnului, chiar dacă a fost rânduit mai ales ca păzitor al Fecioarei și ca ocrotitor al ei. Iar pentru că de la început, prin femeie, s-a strecurat păcatul, tot prin același neam se lucrează intrarea dreptății. Și fiindcă înțeleptul Maxim ne-a învățat că trebuie să ne ridicăm spre înțelegeri mai înalte și din elementele numelor, precum și din numărul lor, iar șapte elemente alcătuiesc numele lui Gavriil, numele arată că Hristos, Cel vestit de Gavriil ca născut spre mântuirea lumii întregi, vine pentru mântuirea întregii lumi, lume care este măsurată de această mișcare septenară și se împlinește în șapte veacuri. Iar dacă această cercetare va părea multora prea iscoditoare, nici numărul unităților numelui nu a rămas în afara contemplației tainice. Căci și din aceasta vom afla că se vestește purtarea de grijă a Sfintei Scripturi. Cele o sută cincizeci și patru, care se adună din numele lui Gavriil¹, arată pe Cel vestit: Dumnezeu desăvârșit și Om desăvârșit (cf. Ioan 1, 14; Coloseni 2, 9). Pentru că decada, fiind desăvârșită întrucât cuprinde orice număr, înmulțindu-se cu sine însăși, naște suta, care este semn al desăvârșirii depline a dumnezeirii. Iar decada înmulțită de cinci este simbol al desăvârșirii sufletului omenesc, care are desăvârșirea din minte, dar lucrează prin simțuri. Iar cele patru arată trupul alcătuit din patru elemente. Prin urmare, numărul numelui celui ce binevestește zămislirea arată că dumnezeirea Cuvântului, mai presus de orice desăvârșire, S-a unit în chip negrăit cu trupul, prin mijlocirea sufletului rațional și simțitor. Acestea fiind astfel lămurite de noi, să vedem și însăși cuvintele Bunei-Vestiri.

«Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine» (Luca 1, 28). În opoziție cu cuvântul adresat Evei, se rostește cuvântul cel adresat Fecioarei. Căci de la aceea au luat început durerile nașterii (cf. Facerea 3, 16), iar aici bucuria este cea care moștește nașterea. Căci nașterea Fecioarei s-a petrecut fără durere. Pentru ce? Pentru că orice plăcere are unit cu sine durerea; iar acolo unde plăcerea zămislirii nu a premers, nici durerea nu a urmat. Iar aceasta a fost mai dinainte vestită în chip profetic și de Isaia, care a spus: «Înainte de a se zvârcoli în dureri de naștere, a scăpat și a născut un fiu» (cf. Isaia 66, 7).

«Iată, vei zămisli în pântece» (Luca 1, 31). Ia aminte la precizia cuvântului. Nu a spus: „Iată, vei naște fiu”, pentru că nu cumva cei ce mai târziu au înnebunit împotriva adevărului să afle prilejul și să îndrăznească a spune că Logosul a coborât trupul din cer. De aceea Se asigură mai dinainte, spunând: «Vei zămisli în pântece», arătând că din însăși pântecele feciorelnic a luat asupra Sa firea noastră. Căci trebuia, în mod necesar, să Se îmbrace cu aceeași ființă pe care venise să o îndrepte. Iar întrucât Dumnezeu nu locuiește în temple făcute de mână, precum spune prorocul (cf. Isaia 66, 1; Faptele Apostolilor 7,

48), El Însuși Și-a zidit Lui templu cu totul preasfânt din sângele cu totul curat al Fecioarei neîntinate, pentru ca, potrivit prorociei lui Daniel (cf. Daniel 2, 34–35), piatra din capul unghiului, tăiată fără mână din muntele cel umbros, despre care grăiește și Avacum (cf. Avacum 3, 3), să nimicească urâciunile demonilor. Prin urmare, era potrivit ca Cel ce Se naștea să poarte și numele potrivit iconomiei, și ca Cel venit spre mântuirea lumii să Se numească Iisus, prin Care se vestește mântuirea: «Căci vei chema numele Lui Iisus. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt Se va chema» (Luca 1, 31–32). Acestea sunt spuse potrivit firii omenești; iar prin cele ce urmează o readuce pe Fecioară în amintirea oracolelor dumnezeiești. Căci ea era încredințată că Domnul a jurat lui David că va așeza pe tronul lui pe Cel din rodul pântecelei sale (cf. Psalmul 131, 11). Arată, așadar, că profeția s-a împlinit deja.

«Și Domnul Dumnezeu Îi va da Lui tronul lui David, părintele Său» (Luca 1, 32). Și aceasta trebuie înțeleasă potrivit firii omenești. Căci, ca Dumnezeu, El este Împărat veșnic, având stăpânirea întemeiată în mod veșnic; iar ca Om, se spune că primește împărăția de la Tatăl, după cum și El Însuși le spune ucenicilor după Înviere: «Datu-Mi-s-a toată puterea în cer și pe pământ» (Matei 28, 18).

«Și va împărăți peste casa lui Iacov în veci» (Luca 1, 33). Nu despre Iacov cel văzut spune aceasta; căci acela a fost lepădat și urât, răzvrătindu-se împotriva Celui ce l-a zidit. Ci este vorba despre Israelul cel înțeles cu mintea, adunat din toate neamurile prin alegerea harului, care este neam sfânt și preoție împărătească (cf. 1 Petru 2, 9). Peste casa acestui Iacov credincios Hristos a împărățit în veci, împărăție care nu are sfârșit. Ce spune, așadar, Maria la acestea? Ascultă glasul Fecioarei celei curate: «Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?» (Luca 1, 34). Căci știa că Iosif nu era bărbatul ei, ci se afla ca păzitor, și era cu neputință să se împărtășească de bărbat; fiindcă, dacă ar fi nădăjduit să se unească vreodată cu Iosif după legea firii, nu i s-ar fi părut cu neputință nașterea, întrucât căsătoria aduce în

chip firesc zămislirea. Dar, deoarece era deplin încredințată că fusese afierosită lui Dumnezeu și că floarea fecioriei nu i se va lua niciodată, pe bună dreptate se întreabă asupra modului nașterii: «Și cum», spune, «va fi mie aceasta», de vreme ce a încerca bărbat este dintre cele cu neputință pentru mine? Atunci arhanghelul, văzând că nu se îndoiește, ci cercetează cu stăruință să afle modul, spune: «Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbră» (Luca 1, 35). Vezi cum aici a făcut cunoscută întreaga Treime. Căci, deși numai Fiul S-a întrupat și S-a făcut Om, fără a înceta a fi Dumnezeu, totuși împreună cu El, Cel ce Se întrupa, erau și Tatăl, și Duhul, din pricina nedespărțirii ființei celei de o ființă. Aceasta este și ceea ce spune dumnezeiescul Apostol: «Întru El locuiește, trupește, toată plinătatea dumnezeirii» (Coloseni 2, 9), adică după ființă, nu în chip simbolic. Căci pentru Fecioară, puterea Celui Preaînalt s-a făcut asemenea unei cămări de nuntă, umbrind-o ca un nor; iar strălucirea Duhului Sfânt a fost ca o făclie de nuntă; patul a fost nepătimirea, iar nunta, nestrăciunea. Zămislirea a fost fără împreunare, iar nașterea fără întinare. Iar când a spus «te va umbră», a spus-o în loc de: te va învălui, te va cuprinde, te va înconjura de jur-împrejur.

Însă îngerul, convingând-o pe Fecioară și din cele văzute, i-a vestit zămislirea Elisabetei: «Și iată», spune, «Elisabeta, ru-

¹ Gematria Greacă: Γ (3) + α (1) + β (2) + ρ (100) + ι (10) + η (8) + λ (30) = 154.

denia ta, a zămislit și ea fiu la bătrânețea ei, și aceasta este luna a șasea pentru ea, cea numită stearpă» (Luca 1, 36). Cineva ar putea întreba aici: de unde era rudenie lor? Căci Fecioara era din casa și neamul lui David, adică din seminția lui Iuda, iar Elisabeta se trăgea din neamul leviților. Cum, așadar, o numește rudenie a Fecioarei? Se cuvine să știm că seminția leviților era amestecată cu cea împărătească. Căci urma să răsară din seminția lui Iuda Hristos, Care era deopotrivă Împărat și Arhiereu. Dar de unde le vine lor rudenie? Veniți să țesem istorisirea din tradițiile părintești. Matan, betleemitul, care era și preot, a născut trei fiice: Maria, Ana și Sobe. Din Sobe s-a născut Elisabeta, iar din Ana – Preacurata Stăpână. Așadar, Elisabeta și Fecioara erau fiice ale celor două surori. Cum se face însă că Zaharia, necrezând îngerului, a primit îndată pedeapsa muțeniei (cf. Luca 1, 20), iar Fecioara, spunând: «Cum va fi mie aceasta?» nu este muțată, ci este învățată despre felul lucrării? Pentru că Zaharia avea înaintea ochilor pilda lui Avraam și a Sarrei, și, privind la aceștia, nu trebuia să se îndoiască de bunăvestire. Însă ca o fecioară să nască era cu adevărat un lucru paradoxal și străin firii. De altfel, Fecioara nu spune acestea îndoindu-se, ci căutând să

afle modul lucrării mai presus de fire. Iar după ce a fost inițiată în taină asupra modului și a auzit: «Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbrî», primește cu recunoștință bunăvestirea și se încredințează cu totul voii lui Dumnezeu, zicând: «Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!» (Luca 1, 38). Și îndată cuvântul îngerului s-a făcut faptă: pânțelele purta pe Dumnezeu, iar legea căsătoriei era necunoscută Născătoarei de Dumnezeu. Zămislind pe Însuși Ziditorul ei, pornește cu grabă spre ținutul muntos ca să împărtășească Elisabetei bucuria și minunea (cf. Luca 1, 39). Dar Luceafărul dimineții, prorocul, purtat fiind în pânțelele sterp, și mai înainte de a vedea soarele, a cunoscut pe Soarele dreptății, purtat într-un nor ușor, în pânțelele feciorelnic, și vestește pe Stăpânul în tăcere. Căci neavând încă grai, ceea ce avea a dat: săltarea (cf. Luca 1, 41); și prin aceasta i-a dăruit mamei sale lauda către Fecioară, închinându-se Domnului purtat în pânțele, Căruia I se cuvine toată cinstea și slava și cântarea de laudă, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, în vecii vecilor. Amin.

Traducere: Pr. Daniel Budeanu

Sursă foto: doxologia.ro

Duminica a patra din Post

În a patra duminică a Postului Mare, Biserica ne pune înaintea chipul unui mare nevoitor al pustiei: Sfântul Ioan Scărarul, autorul celebrei scrieri Scara dumnezeiescului urcuș. Nu este o întâmplare. Dacă în primele săptămâni ale postului am început lupta cu patimile, acum suntem chemați să înțelegem că viața duhovnicească nu este un simplu efort moral, ci un urcuș continuu spre Dumnezeu. Postul nu este doar renunțare la mâncare, ci o urcare treptată a inimii.

Evangelhia de astăzi ne aduce în față minunea vindecării fiului lunatic. Un tată aduce la Hristos pe fiul său chi-

Doar a treia izgonește demonii.

Mesajul Sfântului Ioan Scărarul pentru noi este că viața duhovnicească nu presupune un salt abrupt, ci niște trepte ale scării. Nimeni nu ajunge direct la desăvârșire. Mai întâi se vindecă rădăcina:

- mândria;
- iubirea de plăcere;
- iubirea de sine.

De aceea, Postul Mare obosește: nu trupul se revoltă, ci patimile. Demonul din Evanghelie îl arunca pe copil atât în foc (patimile aprinse – mânia, desfrânarea), cât și în apă (nepăsarea, moleșea, depresia duhovnicească). Exact între aceste două extreme oscilează omul modern.

Strigătul tatălui poate fi și rugăciunea noastră către Dumnezeu: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele!”. Aceasta este cea mai sinceră rugăciune din Postul Mare, alături de cea a Sf. Efrem Sirul. Nu spune: „am credință puternică”, ci „am puțină, dar vreau mai multă”. Dumnezeu nu cere credință mare, ci credință smerită.

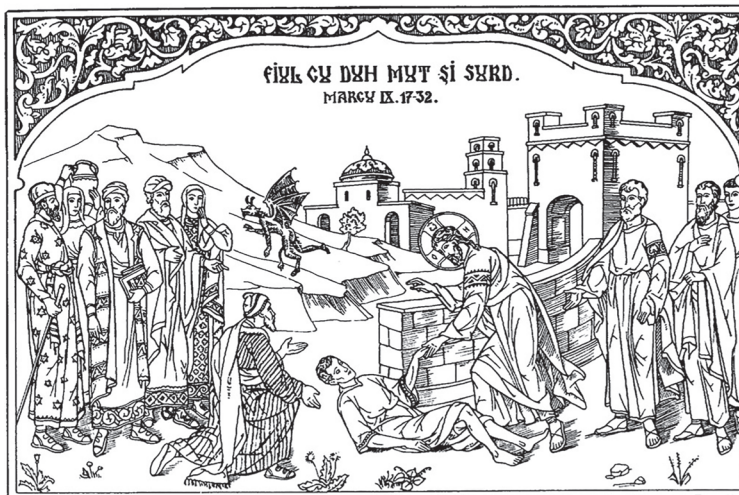
Postul și rugăciunea vindecă sufletul. Hristos nu spune doar „rugăciune”. Spune: „rugăciune și post”, pentru că postul slăbește patima, iar rugăciunea aduce harul. Postul fără rugăciune este o simplă dietă, iar rugăciunea fără post nu ajunge și la trup. Împreună cu harul, ele eliberează pe om de patimi.

Suntem la mijlocul Postului Mare. Apare oboseala, rutina, plictiseala, poate chiar căderea. Biserica ne spune azi: „Nu te opri – urcă mai departe. Nu contează cât de jos ai fost, contează că te mai ridici încă o treaptă”.

Duminica a 4-a nu vorbește despre performanță duhovnicească, ci despre perseverență. Nu despre sfinți desăvârșiți, ci despre oameni care nu au renunțat. Scara nu se urcă prin putere personală, ci prin har și ridicare după fiecare cădere. Postul Mare nu este timpul celor perfecți, ci al celor care se întorc la Dumnezeu din căderea lor. Amin.

Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu

(reflecție la Duminica Sf. Ioan Scărarul, Sf. Ev. Marcu 9, 17-32, Vindecarea fiului lunatic, 22 martie)

nuit de un duh mut. Apostolii nu reușiseră să-l vindece. Hristos îl eliberează, iar la întrebarea ucenicilor de ce ei nu au putut, răspunde: „Acest neam de demoni nu iese decât cu rugăciune și post.”

Această Evanghelie este cheia întregului Post Mare. De ce n-au putut Apostolii să izgonească diavolul din tânăr? Ei aveau credință, dar încă nu aveau credință lucrătoare prin nevoiță.

Dumnezeu nu lucrează mecanic prin om – harul se unește cu osteneala:

1. Credința cu mintea – știu că Dumnezeu există;
2. Credința cu inima – mă încred în El;
3. Credința cu viața – trăiesc cu El.

Buna Vestire

Astăzi este „începutul mântuirii noastre și arătarea tainei celei din veac”. Astăzi Duhul Sfânt S-a pogorât peste Fecioară, iar Puterea Celui Preaînalt, Cuvântul lui Dumnezeu, a umbrît-o și Și-a luat locuința în ea. Scara care leagă cerul de pământ a fost întemeiată; omul a primit puterea de a deveni dumnezeu prin har, căci Dumnezeu-Om este zămislit astăzi în pânțele Celei pline de har.

Bunavestire, începutul mântuirii noastre, este și începutul Teofaniei, căci în ea începe să se descopere lucrarea întregii Sfinte Treimi: Tatăl voiește, Fiul coboară și Duhul Sfânt umbrește. Această zi este și anticiparea Rusaliilor, căci creația, în persoana Preacuratei, a primit în sine pe Duhul Sfânt, într-o acțiune tangibilă a zămislirii lui Dumnezeu. Acea zi a manifestat în sine și puterea întrupării lui Dumnezeu, căci Maria a devenit Maica lui Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos.

Creația întunecată de păcatul strămoșesc aștepta și înseta Buna Vestire încă de la începutul lumii. Mii de ani au trecut până când omenirea a ajuns la vremea înfloririi sale, iar cea care găsisse har la Dumnezeu a apărut pe pământ. Buna Vestire era în planul Sfintei Treimi; cu toate acestea, vestea bună a mântuirii trebuia încă auzită și acceptată de om. Domnul respectă libertatea făpturii Sale și, prin urmare, Buna Vestire a fost îndreptată spre această libertate. Când Arhanghelul i-a adresat cuvintele sale Mariei, sosise timpul să se decidă soarta umanității, soarta întregii creații. În vremurile străvechi, soarta rasei umane a fost decisă în mod catastrofal prin Adam și Eva în Rai. Acum, o nouă Eva, Maria, are de ales între a accepta sau a respinge Întruparea lui Dumnezeu. Buna Vestire este manifestarea ultimă și finală a iubirii lui Dumnezeu pentru lume, a coborârii lui Dumnezeu între oameni. Dar în ea se manifestă și respectul ultim și final al lui Dumnezeu pentru libertatea creației Sale. Întruparea lui Dumnezeu nu se putea adresa decât unui destinatar liber și iubitor al Lui.

În Preacurata Maria, plină de har, este concentrată toată puterea și toată voința omului de a-L primi pe Dumnezeu. Dar această acceptare este acceptare liberă și iubitoare a Crucii, căci lumea a fost creată prin Crucea iubirii divine. Este, de

asemenea, mântuită prin Cruce - Fiul este trimis în lume să „ridice păcatele lumii”, pentru a suferi chiar până la moartea pe Cruce. Și acest Sfat veșnic se împlinește prin puterea Iubirii Divine a Crucii. Ceea ce manifestă puterea Crucii este pe pământ, în fiii oamenilor, bucuria Bunei Vestiri; căci niciodată nu a existat și nici nu poate exista bucurie fără Cruce. Prin Crucea iubirii lui Dumnezeu, ce străpunge inima feciorelnică a creației, Maica Pururea Fecioară, bucuria Bunei Vestiri ajunge acum la întreaga lume.

Totuși, această bucurie nu este o bucurie lumească, care caută plăcerea și fuge de necazuri, căci calea ei este cea a Crucii. Ceea ce Arhanghelul i-a cerut Fecioarei se referea la acceptarea Crucii de către ea ca fiind Maica lui Dumnezeu, lu-

cru de care era conștientă în adâncul inimii sale prin curăția ei profetică. Ea a recunoscut întreaga putere lucrului ce i se cerea și a răspuns: „Iată roaba Domnului” (Luca 1, 38) – câtă blândețe, cât curaj, câtă dragoste dedicată este în aceste cuvinte blânde. Buna-vestire a fost vestea crucii Fiului Său și a Maicii Domnului care stătea lângă ea. Și la această durere nemăsurată a Crucii, „prin care va veni bucurie la toată lumea”, ea, Preacurata, și-a dat consimțământul lui Dumnezeu: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău”. Dar prin ea, prin buzele ei preacurate, toată făptura a rostit aceste cuvinte ale Crucii; bucurându-se de ea întreaga adunare a îngerilor și neamul omenesc, împreună cu toată natura creată, îmbrățișând și ascunzând în auzul lor taina Bunei Vestiri a Crucii.

Cu Preacurata Născătoare de Dumnezeu, fiecare suflet omenesc a vorbit și vorbește acum, deschizându-se pentru a primi puterea Crucii iubirii lui Dumnezeu, pentru a-L primi pe Duhul Sfânt și a-L descoperi pe Hristosul Care Se va naște. Maria s-a dăruit cu totul lui Dumnezeu până la sfârșit, a devenit „Bucuria Bucuriilor” pentru toți cei născuți pe pământ și ne-a arătat calea de a dobândi bucuria nestricăcioasă, neschimbată, veșnică, spunând: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău”. Numai prin acceptarea ei supusă, ascultătoare și iubitoare a voinței lui Dumnezeu pentru Cruce poate veni adevărata Bucurie în viața fiecăruia dintre noi - căci Crucea este mărturia veșnică a iubirii lui Dumnezeu pentru lume, precum și a iubirii noastre pentru Dumnezeu și semenii noștri. Amin.

Pr. Marius-Olivian Tănăsie

(predică la 25 martie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Duminica a cincea din Post

Suntem la un pas de Ierusalim. Atmosfera Postului Mare s-a schimbat; nu mai e vorba doar despre „ce nu mâncăm”, ci despre „unde mergem”. Duminica a cincea este ultima oprire majoră înainte de Sâmbăta lui Lazăr și Florii, fiind un moment de un realism duhovnicesc aproape brutal.

Biserica ne pune în față două oglinzi contrastante: ambiția Apostolilor (care vor locuri de onoare) și pocăința Sfintei Maria Egipteanca (care a căutat doar locul cel mai de jos).

Dacă cineva ar fi văzut-o pe Maria în tinerețea ei, pe străzile Alexandriei, probabil că ar fi râs de ideea de sfințenie în cazul ei. Nu era doar o păcătoasă „de rând”, ci o femeie care făcuse din patimă un stil de viață, o formă de obsesie. Însă, transfor-

marea ei în pustiul Iordanului, timp de 47 de ani, ne spune ceva esențial: nu există trecut pe care Dumnezeu să nu-l poată ierta și rescrie.

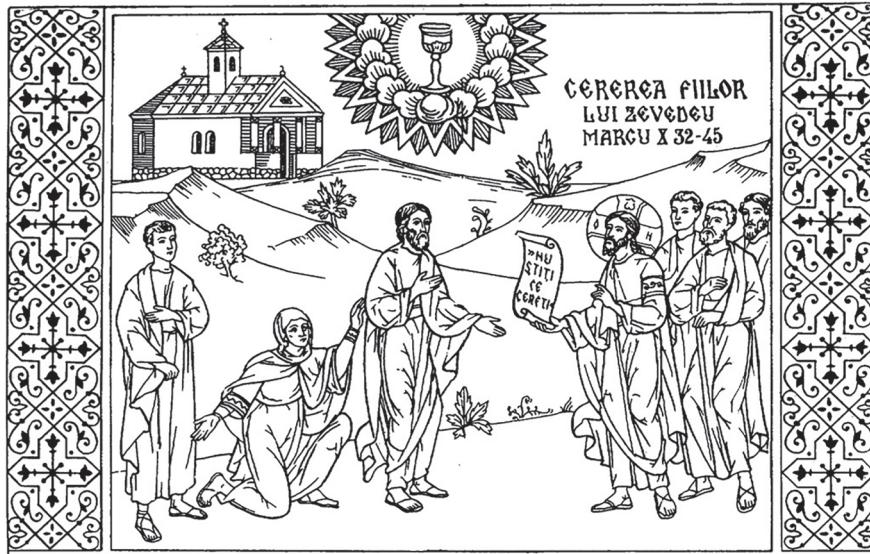
Sf. Maria nu s-a „îndreptat” pur și simplu; ea s-a transfigurat. Din cineva care atrăgea pe alții la păcat pentru propria plăcere, a devenit cineva care se hrănea doar cu prezența lui Dumnezeu.

În era noastră, a hiperconectivității, Sf. Maria Egipteanca ne sperie. Ea a ales izolarea totală pentru a-și găsi integritatea sufletului. Ne învață că, uneori, trebuie să „tăiem semnalul” lumii pentru a auzi, în sfârșit, vocea conștiinței.

„Nu m-am temut de pustie, ci de mine însămi”, pare să ne

spună Sfânta prin viața sa scrisă de Sfântul Sofronie. Ea este dovada că harul nu se dă celor „merituoși”, ci celor însetați de Dumnezeu.

În timp ce Maria Egipteanca ne arată calea smereniei care urcă, Apostolii Iacov și Ioan (fiii lui Zevedeu) ne arată, în lectura evanghelică a zilei (Marcu 10, 32-45), o ispită foarte modernă: dorința de statut.

În drum spre Ierusalim, în timp ce Hristos le vorbea despre moarte, cruce și chinuri, ucenicii calculau logistica guvernării viitoare: „Dă-ne să ședem unul de-a dreapta Ta și altul de-a stânga Ta.” Este ironia supremă a textului: ucenicii cereau tronuri, în timp ce Hristos Se pregătea de Cruce. Răspunsul Mântuitorului este dușul rece de care avem nevoie cu toții.

Domnul le vorbește despre suferință, nu despre privilegii. În Împărăția lui Dumnezeu, ierarhia este inversată. Cel mai mare

este cel care slujește mai mult. Dacă vrei să fii „persoană importantă” în Rai, trebuie să fii „cel din urmă” pe pământ.

S-ar putea să ne întrebăm ce legătură are o fostă curtezană din Egipt cu doi Apostoli ambițioși. Legătura este răsturnarea valorilor. Sf. Maria a înțeles că trupul și plăcerea nu sunt scopuri în sine, ci mijloace care, prost folosite, te înrobesc. Apostolii au trebuit să învețe că autoritatea și puterea nu sunt scopuri, ci responsabilități care te pot orbi.

Ambele perspective ne forțează să ne punem întrebarea: „Eu ce caut în acest Post?” Căutăm o validare morală (să fim „buni creștini” în ochii altora) sau căutăm o vindecare reală a ego-ului, așa cum a făcut Cuvioasa Maria?

Postul nu este un maraton al rezistenței alimentare, ci un exercițiu de sinceritate.

Maria Egipteanca nu a fugit în pustie pentru că era „supereroină”, ci pentru că a realizat că e bolnavă și are nevoie de Doctor.

Apostolii se credeau îndreptățiți la locuri de cinste pentru că „lăsaseră toate”.

Maria nu s-a simțit îndreptățită la nimic.

Duminica Sfintei Maria Egipteanca este duminica speranței pentru cei care se simt „prea păcătoși” și a smereniei pentru cei care se simt „prea buni”.

Hristos ne invită pe toți să bem din paharul Său – nu paharul succesului lumesc, ci paharul iubirii jertfelnice.

Crucea Pătimirilor se apropie. Să nu o privim ca pe un eșec, ci ca pe singurul tron care contează cu adevărat. Amin.

Pr. Alin-Constantin Nicola

(predică la Duminica Sf. Cuv. Maria Egipteanca, Sf. Ev. Marcu 10, 32-45 și Luca 7, 36-50, 29 martie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Theologica

Sf. Dumitru Stăniloae, Spre un ecumenism ortodox (7)

(Continuare din nr. anterior)

Capitolul 4

Astfel ajungem la o perspectivă specială asupra legăturii care există între Euharistie și Biserică, ambele având rețea de care avem nevoie cu toții.

Această legătură a fost evidențiată în mod special de Nicolae Cabasila, care trece – așa cum fac de altfel și Constituțiile Apostolice – în mod aproape imperceptibil de la trupul personal al lui Hristos la Trupul Său tainic, care este Biserica. Explicând cuvintele „Sfintele, sfinților”, Nicolae Cabasila scrie: „Sfinți sunt numiți datorită Celui Sfânt, de care se împărtășesc și cu care intră în comuniune prin Trupul și Sângele Lui. Căci ei sunt mădule ale aceluia Trup, carne din carnea Lui și oase din oasele Lui. Atâta vreme cât suntem uniți cu El și păstrăm armonia, trăim viață sfântă, atrăgând sfințirea prin Taine de la acel Cap și acea Inimă. Când însă ne despărțim de

Preasfântul Trup și cădem din plinătatea Lui, zădărnici gustăm Sfintele Taine, pentru că viața nu va trece către mădulele moarte și despărțite”.¹

Cu alte cuvinte, cel care nu este membru al Bisericii, Trupul extins al lui Hristos, primește în zadar Euharistia. Cel care nu este unit cu Biserica nu devine membru al trupului personal al lui Hristos. Biserica este, potrivit lui Nicolae Cabasila, „carne din carnea și os din oasele lui Hristos”. Însă această identificare – sau această creștere a trupului personal al lui Hristos în trupul Bisericii – nu este doar de ordin trupesc, ci și duhovnicesc. De aceea, ea impune o identificare a membrilor, prin credință, cu toate adevărurile care îl exprimă pe Hristos. Ceea ce îl desparte pe cineva de Biserică, și prin urmare de trupul personal al lui Hristos, este faptul că nu își conformează credința și viața cu Hristos, chiar dacă ar avea o comuniune exterioară cu El; și astfel nu se conformează nici cu celelalte mădule ale Sale.

Nicolae Cabasila arată cu deplină claritate co-existența Bisericii în Euharistie și a Euharistiei în

(urmăre în pag. 16)

¹ Nicolae Cabasila, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii*, 36, P.G. 150, col. 449 A (n.a.).

Theologica

Sf. Dumitru Stăniloae, Spre un ecumenism ortodox (7)

(continuare din pagina 15)

Biserica, atunci când spune: „Prin Taine se arată și Biserica, care este trupul lui Hristos și mădular în parte. Biserica a primit atunci, după Înălțarea lui Hristos la ceruri, pe Duhul Sfânt și primește și acum darul Duhului Sfânt, după ce Darurile sunt primite pe altarul cel mai presus de ceruri. După ce Dumnezeu le primește, dăruiește înapoi darul Duhului Sfânt. Căci, după cum am spus mai înainte, Același este Mijlocitorul atunci și acum și Același este Duhul Sfânt”.²

Biserica oferă Darurile și primește pe Duhul Sfânt. Prin aceste două acte se săvârșește Dumnezeiasca Euharistie. Biserica se înalță până la cer prin Darurile aduse, dar se desăvârșește atunci când primește pe Duhul Sfânt și Trupul și Sângele îndumnezeite ale lui Hristos, în care Darurile au fost prefăcute. Rădăcinile Bisericii se află în cer, transformate, pătrunse de prezența lăuntrică a lui Hristos cel înviat și înălțat și de Viața Duhului, care se revărsă din Hristos. Biserica, ca Trup al lui Hristos, hrănită neîncetat de El, se află cufundată și se cufundă continuu în cele mai înalte adâncimi ale vieții dumnezeiești, care se află în trupul lui Hristos. Se află, așadar, în fericita stare de a adevăra mereu prin viața ei învățăturile lui Hristos, deoarece prin credința sa în ele se deschide către El.

Biserica nu doar se arată simbolic în timpul Euharistiei, ci este cuprinsă în mod real în Euharistie. Nu este vorba despre două realități diferite, dintre care una – Euharistia – ar conține imaginea Bisericii, fiind realitatea după care se modelează Biserica. Euharistia este literalmente manifestarea Bisericii; o are întipărită în sine, pentru că este Biserica «în potență», iar în dinamismul actualizării ei se arată ca Biserica. Căci Biserica nu este altceva decât Euharistia: Trupul și Sângele Domnului revărsate și extinse în credincioși.

Domnul dorește, tinde să Se dăruiască oamenilor și să-i transforme în trupul Său extins, după cum oamenii doresc unirea cu El și doresc să devină Trupul și Sângele extins al lui Hristos. Domnul, prelungind tendința care L-a îndemnat să Se facă om, dorește să Se predea oamenilor și să Se jertfească pentru ei.

Iar oamenii doresc, tind prin firea lor către Dumnezeu. Și chiar dacă această tendință fusese slăbită de păcat, ea a fost acum restaurată prin har.

Așa cum Euharistia se săvârșește prin două mișcări convergente – prin aducerea Darurilor și prin pogorârea Duhului Sfânt – tot astfel se realizează și extinderea Bisericii: prin Euharistia care se dăruiește și prin oamenii care o primesc, pe temelia credinței lor depline în Hristos și, de aceea, prin puterea harului.

Putem preciza încă faptul că mișcarea divină nu vizează individul izolat, ci comunitatea. Iar mișcarea

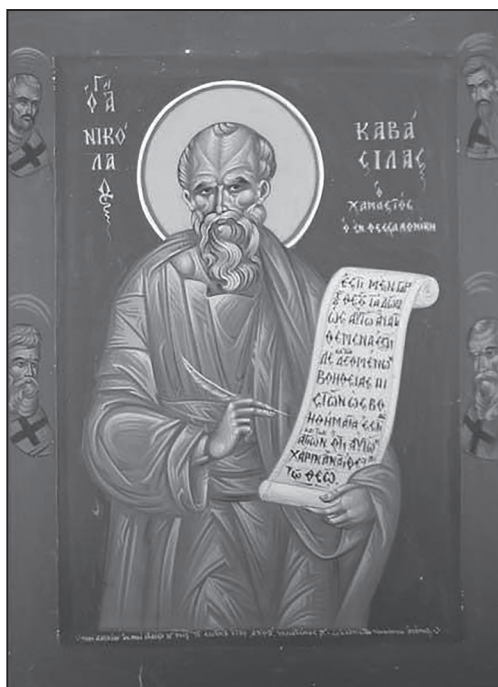
umană este mișcarea comunității credincioșilor: a omului cu rădăcinile sale plantate în comunitate; a omului care conduce împreună cu el comunitatea către Hristos și este condus de comunitate, fără ca, desigur, libertatea sa să fie exclusă.

Nicolae Cabasila rezumă toate cele de mai sus într-un mod minunat:

„Biserica se arată că se află în Taine nu ca în niște simboluri, ci precum se află mădularele în inimă și precum se află ramurile în plantă – și, după cum a spus Domnul, precum mlădițele în viță. Căci nu există aici doar o comuniune de nume sau o analogie a asemănării, ci identitate de realitate. Pentru

că Tainele sunt, desigur, Trupul și Sângele lui Hristos. Iar în Biserica lui Hristos, acestea sunt adevărată mâncare și băutură. Și împărtășirea din ele nu le transformă în trup omenesc, așa cum se întâmplă cu celelalte hrane, ci firea omenească se transformă în ele, fiind biruită de ceea ce este mai puternic. Căci acolo unde focul întâlnește fierul, fierul devine foc și nu focul cedează să devină fier. Și, după cum fierul înroșit îl vedem cu totul nu ca fier, ci ca foc – deoarece însușirile fierului sunt cu totul copleșite de foc – tot astfel, dacă cineva ar putea vedea Biserica lui Hristos în starea în care s-a unit cu El și participă la Trupul Său, nu ar vedea nimic altceva decât numai acest Trup al Domnului”.³

Traducere: **Prof. Mihai-Ionuț Coană**
Sursă foto: doxologia.ro

² Nicolae Cabasila, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii*, 37, P.G. 150, col. 452 C (n.a.).

³ Nicolae Cabasila, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii*, 38, P.G. 150, col. 452 C – 453 A (n.a.).